

Acta de la sessió de constitució de la Taula Ciutadana de Patrimoni

Dia: dimarts, 10 de maig de 2022

Hora: 18.00 h

Lloc: Saló de Cròniques de l'Ajuntament de Barcelona

Persones assistents: 46

Assistents:

En representació de les entitats membres (33):

1. Àgueda Serra, Gabinet del Color
2. Àngels Gomez
3. Anna Ramos, Fundació Mies van der Rohe
4. Arantxa Moran, Centre d'Estudis de Sant Martí de Provençals (CESMP)
5. Cristina Ferrete, Confederació de Cooperatives de Catalunya
6. Eduard Milan, Apropa't
7. Elisenda Bonet, Open House Barcelona
8. Esperanza Velasco, Sarrià-Sant Gervasi
9. Esteve Vilarubies, Associació de Comerços Emblemàtics
10. Ricardo Vergara Franceschi, SOS Monuments
11. Francesc Caballé, Veclus
12. Gemma Serch, Estudi Matters
13. Guillem Llorens, Confederació de Cooperatives de Catalunya
14. Jaume Serrano, Centre d'Estudis Ignasi Iglésias
15. Jesús Mestre, Taller d'història de Sarrià
16. Joan Casadevall, Gabinet del Color
17. Joan Roca, MUHBA
18. Jordi Bigas, Taller d'història de Sarrià
19. Jordi Fossas, Arxiu Poblenou
20. Jordi Sanchez, Arxiu Històric de Nou Barris
21. Jordi Corominas
22. Marc Hernandez, La Tempesta
23. Mariano Serrano, El Pou
24. Mercè Tatjer, FAVB
25. Mercè Zazurca
26. Mònica Palet, Vallbona Viu
27. Pau Vinyes, Centre d'Estudis Ignasi Iglésias
28. Pepa de la Rocha, AVV La Salut Sanllehy
29. Puri Alba, AVV La Salut Sanllehy
30. Raquel Lacuesta
31. Reinald Gonzalez, Veclus
32. Sandra Enrique
33. Fundació Roca Galès

En representació dels grups municipals:

34. Jordi Martí, Junts
35. Oscar Ramirez, PP
36. Jordi Fernandez Cuadrench, ERC
37. Fina Moreno, Eix Patrimoni BarcelonaEnComú
38. Javier Heredero, Ciutadans

Taula presidencial:

39. Janet Sanz, Segona Tinenta d'Alcaldia
40. Jordi Rabassa, Regidor de Memòria Democràtica
41. Xavier Matilla, Arquitecte en Cap
42. Laia Grau, Gerent d'Urbanisme
43. Marc Aureli Santos, Director d'Arquitectura Urbana i Patrimoni
44. Alessandro Scarnatto, Coordinador de la Taula

Personal municipal:

45. Sònia Frias, Gerent d'Ecologia Urbana
46. Lourdes Mateo, Departament Patrimoni
47. Montserrat Prado, Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida
48. Gerard Lillo, Cap del Departament de Participació d'Ecologia Urbana
49. Jèssica Pujol, Departament de Participació d'Ecologia Urbana

Ordre del dia:

1. Benvinguda i presentació
2. Presentació del document Barcelona, Ciutat Patrimoni (Mesura de Govern 20 d'abril de 2022) i de la Taula Ciutadana de Patrimoni
3. Torn obert de paraula

1. Benvinguda i presentació

La segona tinenta d'Alcaldia, **Janet Sanz**, obre la sessió presentant cadascun dels integrants de la taula i explica breument els objectius i necessitats de la constitució de la Taula de Patrimoni que es presenta en aquesta sessió.

La Taula de Patrimoni constituirà un espai on treballar de manera integral, un espai indispensable per a la trobada de totes les entitats que es dediquen a temes relacionats amb el patrimoni i la ciutat.

A continuació explica la [Mesura de Govern 20 d'abril de 2022](#), que recull el treball fet amb anterioritat juntament amb les entitats i que incorpora mesures i propostes de la ciutadania i de l'organització municipal, algunes de les quals intenten dificultar aquells aspectes perjudicials per a la ciutat, especialment les relacionades amb l'especulació.

Entre altres coses es redefineix el concepte de patrimoni per incorporar una nova definició, més àmplia i inclusiva, es crearà un catàleg obert que donarà eines de protecció i impuls, i es crearà un canal de comunicació directa i fàcil entre l'Ajuntament i les entitats que conformen la Taula Ciutadana de Patrimoni.

Pren la paraula el **Jordi Rabassa**. Agraeix la mirada transversal que pren aquesta Mesura de Govern en incorporar la regidoria de Memòria i destaca la importància que té per la preservació del patrimoni, sovint menystingut a causa dels negocis, i els recursos i mesures econòmiques que ajudaran a garantir que es puguin evitar errors que han passat en ocasions anteriors.

Pren la paraula l'**Alessandro Scarnatto**. Mostra optimisme per la nova visió patrimonial que representa la constitució d'aquesta Taula, col·locant el patrimoni com a eix vertebrador de la societat i liderant un canvi en la seva percepció i preservació.

2. Presentació del document Barcelona, Ciutat Patrimoni i de la Taula Ciutadana de Patrimoni.

El **Xavier Matilla** comparteix una presentació i inicia l'explicació, punt per punt, dels diferents Plans d'Acció que incorpora el document. La nova mesura, apunta, representarà un canvi cultural sobre què és el patrimoni i un canvi de dinàmica: un treball continu i no a glops.

Els plans d'acció que incorpora el document són:

1. Conèixer el patrimoni
2. Protegir el patrimoni, pren la paraula per desenvolupar-lo la **Laia Grau**.
3. Conservar el patrimoni, continua la presentació el **Xavier Matilla**.
4. Nous vincles amb la ciutadania, pren la paraula per desenvolupar-lo l'**Alessandro Scarnatto**.

(*podeu trobar tota la informació d'aquests punts desenvolupada en la presentació adjunta).

El **Gerard Lillo**, Cap del Departament de Participació d'Ecologia Urbana, mostra una presentació per explicar la dinàmica de funcionament de la Taula Ciutadana de Patrimoni per treballar conjuntament amb les entitats i, a continuació, dóna pas al torn obert de paraula.

(*podeu trobar tota la informació d'aquests punt desenvolupada en la presentació adjunta).

3. Torn obert de paraula

Les persones assistents fan les següents aportacions:

El **Joan Roca**, del MUHBA, agraeix la creació de la Taula i apunta que tant el valor immoble com el moble (objectes històrics) per fi podran posar mesures en comú dins d'aquest marc.

El **Jordi Sànchez**, de l'Arxiu Històric de Nou Barris, demana que a la mesura s'incloguin els plànols de mitgeres que s'han mostrat a la presentació oberts al públic. Pel que fa a la incorporació del Pla director del Rec Comtal, tal com està redactat creu que prescindeix de la part viva (Nou Barris, Vallbona, etc.). Demana que es treballi amb prioritat la part que encara existeix. Vol destacar, també, que s'ha de complir un deute històric amb alguns nuclis històrics que no se situen al centre com ara Santa Eulàlia – Vilapiscina, que es va destruir, i demana tenir una mirada més curosa amb allò previ i contemporani a la Guerra Civil.

El **Pau Vinyes**, del Centre d'Estudis Ignasi Iglésias, pregunta què passarà amb tot allò que està a punt de ser enderrocat i que està en perill fins s'apliqui la Mesura.

L'**Eduard Milan**, d'Apropa't, comenta que no ha vist enlloc recollit com a patrimoni la ruralia. Barcelona existeix a costa dels pobles que s'hi van annexionar. Apunta també que cal preservar els conjunts hídrics rurals com ara Can Riera, la regadora de Perallada, el Rec Comtal o la Riera d'Horta.

El **Ricardo Vergara**, de SOS Monuments, pregunta fins a quin punt queden blindats el Parc de l'Oreneta i Can Capellanets.

La **Raquel Lacuesta**, arquitecta, opina que està molt bé haver creat la Taula, però que té la sensació que l'Ajuntament, dins dels seus diferents departaments, no treballa en conjunt. Pel que fa al barri del Raval, opina que s'ha convertit en un lloc antiestètic sense pensaments urbanístics al darrere. A més de les pintades a les parets, caldrien mesures de conscienciació cívica i pedagogia a través de mitjans públics de comunicació per arribar a la ciutadania.

El **Jordi Bigas**, del Taller d'història de Sarrià, mostra el seu descontentament perquè no s'han aconseguit aturar les obres del Parc de l'Oreneta. Diu que està molt indignat pel conjunt d'irregularitats urbanístiques que han tingut lloc per omissió dels organismes interventors de l'administració a l'obra. Demana aturar les obres i aconseguir que no es repeteixi aquesta situació.

La **Mònica Palet**, de Vallbona Viu, demana que es prengui alguna mesura contra el perill d'enderroc de la Granja del Ritz. Comenta que s'ha canviat el nom de l'estació de Torre del Baró per Torre Baró – Vallbona i que aquest fet fa que es perdi la seva referència històrica, un patrimoni immaterial que representava el seu nom. També remarca que hi ha un baixador al costat de l'AP2 que s'hagués conservat si l'Ajuntament hagués fet més pressió a ADIF.

El **Jordi Corominas**, periodista, proposa des de la columna que escriu que, barri a barri, es presentin les propostes d'espais a protegir. Preservar el patrimoni ajuda a fer que no es perdi la identitat i la diversitat de la ciutat i proposa fer-ho com a política federal de barris i posar èmfasi en el petit patrimoni de les perifèries. Comenta que manca senyalística per donar a conèixer la ciutat a la ciutadania que passeja (per exemple, codis QR). Proposa convertir el darrere del Passatge Pinyol en un centre pedagògic del Rec Comtal, ja que hi té molts llocs relacionats al voltant, per millorar la seva situació actualment desatessa. Actualment, estan treballant al Torrent de Lligalbé en un projecte que pot servir de referència pedagògica sobre el patrimoni al barri.

El **Jordi Fossas**, de l'Arxiu Poblenou, comenta que s'han invertit molts diners en la rehabilitació de la Torre de les Aigües del Besòs, però que no s'ha pensat en el seu manteniment. Pel que fa al punt del document "Suport a les entitats de memòria de la ciutat", demana on es trobarà la guixeta de comunicació de les entitats i quins recursos té.

El **Mariano Serrano**, d'El Pou, pregunta quan es farà una modificació de l'ORPIMO, una eina necessària per avançar. Indica que en obres futures s'ha de tenir en compte l'estudi de paisatge que es va fer a la Font d'en Fargues i la zona arqueològica de la Clota. Quant a la protecció del verd, demana que es tingui en compte la protecció del verd de les casetes amb jardins, que es perd en favor de la construcció de nous blocs d'habitatge.

L'**Arantxa Moran**, del Centre d'Estudis de Sant Martí de Provençals, pregunta si hi ha previst alguna actuació d'arqueologia preventiva dins del PGM del sector Prim, ja que hi ha la possibilitat de trobar-hi una vila romana.

L'**Esteve Vilarubies**, de l'Associació de Comerços Emblemàtics, apunta que, tot i que els 209 edificis que s'han catalogat amb protecció patrimonial són emblemàtics, realment, d'emblemàtics, n'hi ha 101. Demana que es faci una subdivisió entre edificis emblemàtics i no emblemàtics de cara al comerç perquè alguns edificis són susceptibles d'haver de mantenir una activitat que no és realment històrica.

El **Jesús Mestre**, del Taller d'història de Sarrià, demana que s'inclogui, dins del llistat de "Revisió instrumental del catàleg en vigor", la Modificació del Pla Metropolità del 2007, que va ser molt beneficiosa per la conservació de Sarrià. Algunes idees d'aquella modificació que han ajudat a preservar el patrimoni del barri podrien ser d'utilitat de cara al futur.

El **Joan Casadevall**, del Gabinet del Color, fa una reflexió sobre la manera de comunicar la importància que té la preservació del patrimoni. Per a les persones usuàries és un tema molt important, però a les propietats els representa un inconvenient, per tant, s'haurien de dur a terme mesures tècniques i també fiscals que facilitin l'apreciació del patrimoni.

La **Mercè Tatjer**, en nom de la FAVB, demana pensar en les peces que estan en perill en l'actualitat, per exemple el Parc del Castell de l'Oreneta i de Joan Raventós, i aplicar mesures d'urgència per aplicar el nou pla.

Comenta que l'Eixample mereix una reflexió específica sobre el patrimoni que hi trobem, per exemple la Coop. Barcelonesa del C. Urgell i els camins històrics, com el camí antic de València.

Pel que fa al Raval, que fa sempre la sensació d'estar malament, suggereix que s'augmenti la senyalització d'edificis i referències del seu passat industrial. Això ajudaria a fer que no desaparegui més patrimoni, que el barri es conservi en millor estat i que no es concebi només com a barri turístic. Demana que es prengui alguna mesura per representar de manera digna el patrimoni perdut. Per acabar, diu que si no han pogut opinar sobre els temes de què tracta la sessió d'avui, la constitució de la Taula Ciutadana de Patrimoni, és perquè no han rebut el contingut de la presentació per avançat i, per tant, no han pogut dedicar temps a reflexionar-hi.

A continuació les responsables municipals responen a algunes qüestions:

La **Janet Sanz** aclareix que la sessió d'avui consisteix a explicar una proposta per poder constituir la Taula, però s'admeten suggeriments i modificacions.

Pel que fa a les propostes d'actuacions que han sortit al torn de paraula, en aquesta sessió no se'ls podrà donar resposta immediata, però hi haurà l'espai per decidir com es poden tractar, rebre i prioritzar les propostes.

Es faran unes dues reunions plenàries a l'any i, mentrestant, es treballarà en petites comissions o grups de treball per abordar tots els temes que s'hi vulguin tractar.

Explica que tot allò que té a veure amb el Rec Comtal està incorporat al Pla, també Vallbona i la resta de parts que encara existeixen.

Reconeix que hi ha moltes demandes i actuacions que no es poden desfer, però tot allò reconduïble es durà a terme.

Comenta que no hi ha eines actualment per impedir segons quines actuacions perquè són legals. Mentrestant es multiplicaran les inspeccions i es donarà més suport als districtes. Es tracta d'anar construint una nova pràctica amb pedagogia, tecnologia i nous espais, amb la col·laboració i el treball conjunt de totes les entitats i professionals involucrats i experts en la matèria.

El **Marc Aureli Santos** explica que el Manual del Rec Comtal està redactat i ja s'està aplicant en el cas de l'Av. Meridiana i la Via Barçino.

Explica que el Parc del Castell de l'Oreneta és un tema que ha estat polèmic arran d'unes obres per intentar resoldre un problema d'inundacions. Es va pactar que la intervenció fos la mínima per solucionar l'escorrentia d'aigües. Després de detectar un error en la representació gràfica al PIU, que només tenia en compte el castell i el camí, es va reconduir l'obra.

El **Xavier Matilla** comenta que moltes de les propostes concretes s'han de tractar individualment, i que s'obriran canals i estratègies des de la Taula per poder-les tractar totes.

Finalment, s'agraeix la participació i es tanca la sessió a les 20:15 h.